

Norsk Ornitologisk Forening (NOF)

Sandgata 30 B
N-7012 Trondheim

e-post: nof@birdlife.no

Telefon: (+ 47) 73 52 60 40

Fax: (+ 47) 73 52 4090

DNB-Postb.: 7874.06.24325

Bankgiro: 4358.50.12840

Org. nr.: 970 089 748

Direktoratet for naturforvaltning
Tungasletta 2
7485 Trondheim

Deres ref.:

2006/3502 ARE-FR-AJR

Deres
kontaktperson:

Vår ref.:

Vår kontaktperson:

Ingar Jostein Øien

Dato:

11.10. 2006

HØRING PÅ NY FORSKRIFT OM JAKT- OG FANGSTTIDER SAMT SANKING AV EGG OG DUN FOR PERIODEN 1. APRIL 2007 – 31 MARS 2012

Norsk Ornitologisk Forening (NOF) vil gi følgende uttalelse som svar på høringen som ble utsendt fra dere med dato 29.05.2006.

Generelt gjelder for jakttidshøringen at vi vil bemerke at avslutningen av jakten for de ulike artene bør harmoniseres bedre, slik at ikke jakt på en lovlig art kan brukes som «skalkeskjul» for å gå omkring i terrenget bevæpnet og på jakt etter ulovlige arter. Dette for å gjøre det mulig for Statens Naturoppsyn (SNO) å gjennomføre et hensiktsmessig oppsyn med jakta. Jaktoppsynet har vel ikke uten videre anledning til ransaking av f.eks. ryggsekk? Dette er også i tråd med forenklingen som det tas til orde for innledningsvis i høringsnotatet.

SKARVER

STORSKARV

FORSLAG TIL ENDRING:

”Det foreslås å utvide jakttiden for storskarv i kystfylkene fra og med Rogaland til og med Østfold. Utvidelsen begrenses til ferskvannlokaliteter, og vil følge jakttiden for stokkand, brunnakke og krikand som er i perioden 21. august - 23. desember. Dagens jakttid i dette området er 01. oktober - 30. november.

NOF er sterkt uenig i dette punktet siden underarten *sinensis* er en distinkt fuglepopulasjon som naturlig har etablert seg i Sørøst-Norge. Dette er ikke en introdusert bestand, og vi ser ingen grunn til at denne underarten skal ha utvidet jakttid i forhold til underarten *carbo*. Det er dessuten nærmest umulig å skille de to underartene fra hverandre i felt.

Det er i dag noen få kjente kolonier av underarten *sinensis* i Norge. Underarten etablerte seg først i Orrevatnet, Rogaland i 1996, deretter i Øra-området ved Fredrikstad i Østfold i 1997 og fra 2003 på noen få lokaliteter i Agder-fylkene og Vestfold. Kolonien i Rogaland ble ødelagt i 1999, men den ble senere reetablert på andre lokaliteter. Hekkekolonien i Østfold har for øvrig gått betydelig tilbake i antall de siste årene. Nåværende bestand i Norge er estimert til ca 1700 reproduserende individer. Ut fra IUCNs rødlistekriterier vil denne underarten plasseres i kategorien sårbar (VU) basert på kriteriet D2, men på grunn av muligheter for innvandring kan den nedlistes til ikke å bli tatt med på den nye rødlista.

Målet med forslaget om en slik utvidet jakttid synes å være ønsket om en bestandsreduksjon, og dette kan ikke NOF se noen vektige argumenter for. Bestanden av underarten *sinensis* er neppe på et nivå som forsvarer jakt på bestanden. Jakttiden bør i hvert fall følge de jakttidene som er fastsatt for underarten *carbo*. I tillegg til dette hekker underarten *sinensis* ennå ikke i ferskvann i Norge, men kun i saltvann-/brakkvannsområder. En bekjempelse av en naturlig forekommende populasjon *før* den har fått etablert seg i et område er helt uakseptabelt, og NOF går derfor sterkt i mot dette forslaget til endring.

TOPPSKARV

Toppskarven viser til dels ekstreme variasjoner i bestandstall og kan enkelte år være helt fraværende på faste hekkeplasser. NOF mener at jakt på denne arten må avpasses etter årlig hekkesuksess/produksjon. Det bør opprettes regionale forvaltningsregimer for arten ut fra årets produksjon, slik praksisen etterhvert er for lirype i mange områder. Dette bør underlegges fylkesmannens miljøvernavdeling i de aktuelle fylkene, og avgjørelsen bør baseres på årlige opplysninger fra de løpende overvåkingsprosjektene. Jfr. føre-var prinsippet som skal legges til grunn for jaktidsreguleringene.

ANDEFUGLER

Grågås

”Dverggåsa er i dag en av de mest utrydningstrua dyreartene i Norge. Arten har også status som globalt truet (IUCN). Bestandsestimatet for den fennoskandiske bestanden, som nå antas i sin helhet å hekke i Norge, er 20-30 hekkede par. Bestanden hadde for 50-100 år siden vid utbredelse på Nordkalotten, og var en vanlig norsk hekkefugl i fjellområdene fra Trøndelag og nordover. For å verne om denne ytterst sårbare bestanden foreslås det enkelte begrensninger på utøvelse av grågåsjakta i Finnmark: Grågås kan i Finnmark jaktes i ytre fjordstrøk og kyst med følgende avgrensning: Nord for riksvei 98 fra Smalfjord i Vestertana til Børselv i Porsanger, men ikke øyene i Porsangerfjorden. Videre nord for E6 fra Olderfjord i Porsanger til Rafsbotn i Alta, men ikke indre deler av Altafjorden innenfor Laukvik-Isnestofen. Videre nord for E6 fra Isnestofen til grense Troms.”

FORSLAG TIL ENDRING:

”Grågås kan i Finnmark jaktes i ytre fjordstrøk og kyst med følgende avgrensning: Nord for riksvei 98 fra Smalfjord i Vestertana til Børselv i Porsanger, men ikke øyene i Porsangerfjorden. Videre nord for E6 fra Olderfjord i Porsanger til Rafsbotn i Alta, men ikke indre deler av Altafjorden innenfor Laukvik-Isnestofen. Videre nord for E6 fra Isnestofen til grense Troms.”

NOF er enig i endringen og begrunnelsen for den. Imidlertid har formuleringen blitt feil i forhold til intensjonen med endringen. Slik det står nå er det for Porsangerfjordens vedkommende (som er det absolutt viktigste området for dverggåsa), kun øyene i Porsangerfjorden som blir untatt fra grågåsjakt. Imidlertid er deler av kyststripen i Indre Porsangerfjord (blant annet Oldereidneset) enda viktigere for dverggåsa enn øyene i Porsangerfjorden, og for å oppnå hensikten med denne endringen, må formuleringen også inkludere disse områdene. **Formuleringen må derfor forandres til f. eks:** ”Grågås kan i Finnmark jaktes i ytre fjordstrøk og kyst med følgende avgrensning: Nord for riksvei 98 fra Smalfjord i Vestertana til Børselv i Porsanger, **men ikke indre deler av Porsangerfjorden (inkl. øyene)**”. Avgrensningen må her spesifiseres til at Indre Porsangerfjord defineres sør for en linje som går fra Børselv, vestover nord for Auskarholmen og videre til Kistrand på vestsiden av Porsangerfjorden.

Oppsyn i kjerneområdene for dverggås i Finnmark blir i de kommende årene et satsingsområde for SNO i Finnmark, og er viktig for å kunne sikre at slike tiltak som denne begrensningen vil få den ønskede effekt. I samråd med SNO i Porsanger, vil NOF påpeke at artene stokkand, krikand og brunnakke bør få samme jakttid som toppand, havelle, kvinand,

siland og laksand (nemlig 10.09 – 23.12) i det ovenfor avgrensede området. Dette er for å muliggjøre et effektivt oppsyn i området på bakgrunn av bortfall av grågås jakt i dette området for å sikre at det ikke drives gåsejakt i dette området i perioden hvor dverggåsa oppholder seg her, under påskudd av å jakte på disse tre andeartene. Det faktum at dette svært rike gruntvannsområdet har status som et Internasjonalt Viktig Fugleområde (BirdLife International IBA), hvor deler også er Ramsarområde, og i tillegg er foreslått som et naturreservat av Fylkesmannen i Finnmark, bør det være lite konfliktyllet å regulere jakttiden for disse tre artene til å samsvare med jakttiden for de andre andeartene i dette området.

”Mulighet for tidligere jakt på grågås

”DN foreslår at Fylkesmannen får myndighet til å åpne for tidligere jakt på grågås ved fastsette av forskrift. Når Fylkesmannen godkjenner det faglige innhold og de tiltak som beskrives i en lokal forvaltningsplan kan Fylkesmannen åpne for jakt på grågås inntil 15 dager før ordinær jaktstart. En slik plan skal inneholde friområder og områder hvor det kan jaktes. Områdene hvor det kan jaktes skal som hovedprinsipp være aktivt drevne innmarksarealer. Fylkesmannen kan unntaksvis fravike dette dersom intensjonen med tidligjakta allikevel ivaretas i planen. I perioden fram til ordinær jaktstart kan det jaktes i tidsrommet 0400-1100”

Det er foreslått at fylkesmennene lokalt kan gi adgang til å starte grågås jakt inntil 15 dager før ordinær jaktstart. Bakgrunnen for dette er i stor grad basert på undersøkelser og ordninger fra Smøla og Vega. Vi erfarer blant annet også at grågåsa har hatt en kraftig ekspansjon i Oslofjordområdet de siste to tiårene. Det fremgår at en bør vurdere lokalt om det er forsvarlig å starte jakta så tidlig (inntil 15 dager før ordinær jaktstart), med bakgrunn i fjærfelling og flygedyktighet. Etersom grågåsa har tilhold i områder som inkluderer våtmarksarealer der også mange andre fuglearter hekker, og hvor disse heller ikke nødvendigvis er flyvedyktige eller ferdige med myting ved en så tidlig jaktstidsstart, kan en så tidlig jakt få negative konsekvenser for mange andre arter i form av unødvendig stress. I tillegg til dette er det et poeng at 15 dager før ordinær jaktstidsstart vil det erfaringsmessig fremdeles være mye folk i tilknytning til fritidsbebyggelsen langs kysten. Med en såpass tidlig jaktstart kan en derfor få personer som benytter naturen til rekreasjon til å føle seg utrygge. Slik jakttiden er nå, er skolens ferie stort sett avsluttet og hyttefolket har i stor grad reist hjem fra flere av de aktuelle områdene. NOF går følgelig i mot dette forslaget til endring, og anmoder om at jakttiden for grågås blir slik den er i inneværende periode.

Sanking av egg og dun

”Grunneier eller bruker kan i dag sanke egg fra fuglereir tilhørende ulike arter (jaktstidsforskriftens § 6). Dette omfatter ikke grågås. DN foreslår å utvide denne muligheten til også å gjelde grågås. Foreslått periode for eggsanking er fram til 15. april. Eggsanking i denne perioden vil berøre den delen av bestanden som går tidlig til hekking. Dette er også den delen av bestanden som gjør størst skade på innmark. DN foreslår derfor at sanking av egg og dun tillates i hele landet i tiden til og med 15. april. Ved behov for eggsanking etter 15. april har DN myndighet til å gi tillatelse til sanking av egg og dun fra grågås i områder hvor dette inngår i en godkjent forvaltningsplan for grågås. DN foreslår å delegere denne myndigheten til Fylkesmannen.”

NOF går i mot tidligere oppstart av jakt på grågås. En av hovedårsakene til dette er den forstyrrende effekten dette vil ha i våtmarksområdene og også eventuelt i verneområder. Eventuelle reguleringer av grågåsbestanden der det måtte være behov for det, bør i så fall gjøres profesjonelt under ledelse av SNO. Videre mener NOF at grågåsa ikke bør ha jakttid i innlandsfylkene Hedmark og Oppland, siden denne arten er en sjelden hekkefugl, og heller ikke forekommer tallrik på trekket. Eggsanking på denne arten bør heller ikke tillates i disse fylkene.

Kanadagås

Slik tabellen på side 15 beskriver, er det nå foreslått at kanadagås kun er jaktbar i de tre nordligste fylkene ned til Rana og Rødøy kommuner. Det er vel ikke intensjonen. Det skal sikkert komme et tillegg med ”resten av landet”, hvor arten har en tidligere jakttid. Imidlertid bør det av samme grunn som nevnt overfor (oppsynsmulighetene i Porsangfjorden), ikke være

tillatt med kanadagås jakt i indre deler av Porsangfjorden, og samme formulering som for grågås med avgrensning av området bør inn her.

Kortnebbgås

Kortnebbgås opptrer bare sporadisk i Finnmark. Det foreslås at arten ikke skal være jaktbar i Finnmark. Begrunnelsen for dette er den samme som er gitt for å begrense grågåsjakta i Finnmark.

FORSLAG TIL ENDRING:

Forbud mot jakt på kortnebbgås i Finnmark. (*Medfører endring i forskrift om jakt- og fangsttider § 2*).
Notat Side 9 av 17

NOF er enig i denne endringen. NB: Vi vil igjen gjøre oppmerksom på at denne endringen må bli presisert i tabellen på side 13 i høringsnotatet, hvis ikke blir dette nok en gang stikk i strid med intensjonen. Slik den står i tabellen nå kommer kortnebbgåsa (som i 2001) ut med tidlig jaktstart 10.08 i Finnmark! Her må det presiseres: Resten av landet (untatt i Finnmark, hvor arten er fredet): 10.08 – 23.12.

Det er uheldig med jaktstart på kortnebbgås 10.08 for trøndelagsfylkene og Sør-Norge. Vi erfarer at kortnebbgåstrekket over Norges fastland først tar til et stykke ut i september, og det er derfor lite hensiktsmessig at jakttiden for arten skal gjelde fra 10. august, siden det på denne tiden normalt ikke finnes kortnebbgås i landet. Vi ser derfor intet behov for å fremskynde jakttiden her. Når kortnebbgjessene ankommer oppholder de seg for en stor del i internasjonalt viktige våtmarksområder som har stor betydning for mange arter av våtmarksfugler. Jaktstart 10.08 i disse områdene vil være en forstyrrelsesfaktor og en potensiell belastning for store mengder av våtmarksfugler i en viktig periode når fettreserver skal bygges opp før det forestående høsttrekket. Flere arter er også ennå midt i den sårbare myteperioden, og er ikke flygedyktige på denne tiden. Forstyrrelser pga. jakt i denne perioden kan føre til utilsiktet redusert overlevelse for mange andre arter. Vi mener at jakttiden for kortnebbgås sør for Nordland fylke må være den samme som for Troms og Nordland. Det er heller ikke logisk at jakttiden skal starte tidligere i Sør-Norge enn i Nord-Norge, siden gjessene ankommer landet fra Svalbard i Vesterålen og trekker fra nord mot sør på høsten, og følgelig opptrer først i Nord-Norge før de ankommer Sør-Norge noe senere.

HØNSEFUGLER

NOFs bemerkning her er at vi har et ønske om at DN i lovteksten pålegger lokale fredningstiltak, slik som enkelte kommuner har gjennomført, der det er påkrevet ut fra bestandssituasjonen. Et annet aspekt er at det bør innføres generell "baglimit" fordi rypene er nøkkelarter i høyfjellsøkosystemet og stedvis er jaktuttaket for høyt, noe som virker negativt inn på andre arter, f. eks. jaktfalk som er en rødlisteart.

Jerpe:

Jerpa har en negativ bestandsutvikling i mange europeiske land, og den er blitt utryddet mange steder. Også i Norge har arten gått tilbake i mange områder, og generelt har jerpa en svært usikker bestandsstatus. Den er vanskelig å kartlegge, men lett å skyte. Jerpa er knyttet til rike hassel/oreskogsområder som er en habitattype som er utsatt for nedbygging, og arten har en svært spredt og flekkvis utbredelse som også gjør den sårbar for lokal/regional utryddelse. Jakt på denne arten bør innstilles for hele landet.

Lirype/fjellrype

Hva er behovet for å forlenge vinterjakta på rype i de nordligste fylkene? Forlenget jakt på ravn og hare i samme områder bør også sees i lys av dette. NOF anbefaler at all jakt i det minste bør avsluttes 28./29.02, da det for hver uke som går gjøres ytterligere innhugg i den reproduserende populasjonen - også nordpå. Ideelt sett ønsker NOF ikke at jakta skal foregå etter 23.12. Forskningsresultater har vist at jakttrykket på rypeartene er for høgt i mange områder i Norge, slik at det reduserer bestandene. En måte å redusere den negative virkningen av jakt gjennom jaktidsreguleringer vil være å spare de fuglene som har overlevd den strengeste vinteren, og følgelig ha stor sannsynlighet for å reproducere seg.

Krykkje

NOF er enig i at jakttiden fjernes på denne arten. Vi vil bemerke at tillatelse til eggsanking samtidig må bortfalle for krykkje. Dette er både pga. hensynet til krykkja, samt også at sanking av krykkjeegg i enkelte fuglefjell brukes som skalkeskjul for sanking av egg fra de truede lomvibestandene. Det er da umulig å føre et hensiktsmessig oppsyn i forhold til sanking av lomviegg (eks. på Hjelmsøya i Finnmark).

INTRODUSERTE ARTER

FORSLAG TIL ENDRING:

Knoppand (moskusand) 21.08. – 23.12

Mandarinand 21.08. - 23.12.

Bisamrotte Hele året.

Knoppand (moskusand)

Knoppand, eller moskusand som tamformen kalles, kommer opprinnelig fra Sør- og Mellom-Amerika. Arten er etablert som hekkefugl i Vest-Europa og finnes i dag utbredt i oppdrett i Norge. Arten hybridiserer med stokkand. Etersom arten er fremmed, hybridiserer med stedege arter og kan fortrenge andre hekkefugler i Norge, er det ikke ønskelig med etablering av arten i norsk natur. Habitatoverlapp med andre andefugler medfører at helårs jakttid ikke er ønskelig, og vi finner det mest formålstjenelig å ha jakttid samtidig med andre gressender 21. august - 23. desember.

Mandarinand

Mandarinand kommer opprinnelig fra Øst-Asia. Arten er etablert som hekkefugl i Vest-Europa og finnes i dag utbredt i oppdrett i Norge. Spredte hekkinger er dokumentert i Sverige, mens et fåtall (under 5) er registert i Norge. Arten opptrer følgelig av og til i det fri i Norge. Den kan muligens fortrenge andre hekkefugler i Norge. Derfor ønskes ikke etablering i norsk natur. Habitatoverlapp med andre andefugler medfører at helårs jakttid ikke er ønskelig, og vi finner det mest formålstjenelig å ha jakttid samtidig med andre gressender 21. august - 23. desember.

NOF er enig i at det skal åpnes for jakt på disse introduserte artene, og er også enig i at jakten skal følge jakttiden for andre gressand-arter. Vi går derfor inn for DNs forslag til endring for mandarinand og moskusand. Når det gjelder moskusand, ser vi arten som et langt mer uønsket element i norsk natur enn mandarinand, men mener likevel at også jakten på denne bør foregå innenfor tidsrammene av gressand-jakten.

Som vi også påpekte ved forrige jakttidshøring er *stivhaleand* en annen fremmed introdusert art som har spredt seg i Europa, og som gjennom hybridisering kan true en sårbar og liten bestand av hvithodeand i Spania. Selv om stivhaleand antagelig ikke vil hybridisere med noen norske arter, er det likevel viktig å se bekjempelsen av arten i en europeisk sammenheng. Vi erfarer at mange andre europeiske land har innført jakt på stivhaleanda. Stivhaleanda opptrer fra tid til annen også i Norge, særlig i sørvest, men det er usikkert i hvilken grad disse fuglene flyr så langt sør som til Den iberiske halvøy. En burde med et bakgrunnsmateriell om forekomst og opptreden uansett vurdere jakt på denne arten på lik linje med moskusand og mandarinand.

Når det gjelder helårsjakt på bisamrotte så går NOF i mot dette. Vi er enig i at det er uønsket med en etablering av arten i Norge, men ønsker ikke at det gis generell adgang til jakt i våtmarksområder hele året. Også her bør SNO trekkes inn for å kontrollere uønskede forekomster av arten.

”Snøgås og hvitkinngås

I dag er det tillatt å sanke egg og dun fra snøgås og hvitkinngås i fylkene langs kysten fra og med Østfold til og med Telemark. DN ønsker å utvide dette området slik at det også omfatter Vest-Agder, Hedmark og Oppland.

FORSLAG TIL ENDRING:

Fylkene langs kysten fra og med Østfold til og med Vest-Agder, Hedmark og Oppland kan sanke egg fra snøgås og hvitkinngås i tiden til og med 1. juli.
(Medfører endring i forskrift om jakt- og fangsttider § 6).”

NOF er positive til jakt og annen bekjemping av introduserte arter som kun har opphav i utsetninger, f.eks. stripegås, kanadagås, mandarinand og moskusand. Arter som dels rekrutteres fra tidligere utsetninger og dels fra ville bestander mener vi må forvaltes på linje med andre naturlig forekommende arter. Dette innebærer at vi er imot den utvidelsen av området for sanking av egg og dun fra hvitkinngås til å omfatte også Vest-Agder, Hedmark og Oppland. Hvitkinngås har en isolert og svært liten bestand (kun et fåtall par) i Randsfjorden i Oppland. I tillegg ble arten påvist hekkende i Hedmark i 2006. Disse forekomstene må ses på som en del av artens naturlige spredning i Norden for tiden (fra Østersjø/Russland-bestanden). Sanking av egg og dun, som for øvrig overhodet ikke har noen tradisjon i innlandet – verken når det gjelder ender eller gjess, vil trolig raskt føre til at den forsvinner som hekkefugl i dette fylket.

Når det gjelder snøgås har vi ingen innvendinger mot endringen for denne arten, men når det gjelder hvitkinngås går vi i mot forslaget. Dette skyldes at denne artens fåtallige bestand i Sørøst-Norge i stor utstrekning er et resultat av spontan etablering (spredning) fra Østerjø/Russland-bestanden, noe blant annet ringmerkingsgjenfunn dokumenterer.

Kanadagås og stripegås

FORSLAG TIL ENDRING:

Følgende myndighet til å fastsette forskrift er delegert til fylkesmannen:

- a. Åpne for jakt på kanadagås og stripegås inntil 15 dager i forkant av ordinær jakttid.
- b. Utvide jakten på kanadagås og stripegås i inntil to måneder i etterkant av ordinær jakttid.

NOF er positive til å desimere bestandene av kanadagås og stripegås, men vi går imot DNs forslag om at Fylkesmannen kan foreta endring av den generelle jakttiden med inntil 2,5 måneder, siden vi er svært kritisk til at det åpnes for en generell utvidet tilgang til jakt av et slikt omfang (særlig langs kystlinjen og i våtmarksområder). Dette vil øke faren for feilskyting og faunakriminalitet, samt være til sjenanse for folks friluftsliv og positive opplevelser med disse artene. Når det gjelder den generelle jakten på disse artene er NOF av den formening at innsatsen for å desimere bestandene eventuelt må settes inn med økt jakttrykk innenfor tidsrammene av annen gåsejakt, og at ytterligere desimering av bestandene må foretas av kyndig personell fra SNO.

Fasan

NOF stusser over den korte jakttiden på fasan. Dette er uomtvistelig en introdusert art. Det kan virke som om denne arten utfra DNs jakttider er ansett som en ”*ønsket introdusert jaktressurs*”. Hvis DNs strategi overfor introduserte arter skal være konsistent og troverdig, må denne arten forvaltes på samme måte som de andre introduserte artene.

Andre arter/punkter som DN ikke foreslår endringer for, men hvor endringer er ønskelig/påkrevet:

Rugde

Arten er sjelden i Finnmark, og har sannsynligvis ikke en bestand som tåler beskatning i dette fylket. Vi ønsker at jakt på arten skal opphøre i Finnmark, og foreslår at forskriften endres til en likelydende formulering som for ringdue:

”Hele landet med unntak av Finnmark fylke hvor arten er fredet”

Heilo:

NOF ønsker at jakten på heilo opphører. Kjøttverdien er svært liten og tradisjonen for denne typen jakt er marginal i Norge. I tillegg til dette har arten gått tilbake i mange områder i vårt land. Heiloen er en trivselsfaktor for de aller fleste naturbrukere i Norge, og vi ser ingen grunn til at det skal opprettholdes jakt på denne arten. Denne arten er ikke engang vist i Statistisk Sentralbyrås sist oppdaterte oversikt i jaktstatistikken:

http://www.ssb.no/nos_jakt/nos_d311/nos_d311.pdf

Enkeltbekkasin:

NOF ønsker å stoppe jakt på enkeltbekkasin. Kjøttverdien er svært liten og tradisjonen for denne typen jakt er marginal i Norge. Ved siste oppdaterite jaktår (2003/2004) i Statistisk Sentralbyrås jaktstatistikk, fremgår det at det er felt 450 enkeltbekkasiner, med en kjøttverdi på til sammen 50 kg. Det er derfor ingen grunn til å opprettholde jakttid på denne arten. Forvekslingsfaren med den rødlistete dobbeltbekkasinen og den sjeldne kvartbekkasinen er betydelig, og også på denne bakgrunn må jakt stoppes. I tillegg til dette er det en generell oppfatning at enkeltbekkasinen, som har vært ansett for å være vår vanligste vadefuglart, nå er i tilbakegang i store deler av landet. Det foreligger ikke tallmateriale på dette, men oppfatningen deles av mange av våre fylkeslag. Det er også i overensstemmelse med trenden i våre naboland hvor enkeltbekkasinen har vist til dels kraftig tilbakegang.

Fiskemåke og hettemåke:

Fiskemåka går sterkt tilbake både i Norge og særlig i resten av Europa. Norge har fortsatt en god bestand, men denne arten vil trolig bli en ansvarsart for Norge. Det vil være uforsvarlig å opprettholde jakt på en art som har så negativ bestandsutvikling. NOF foreslår derfor stans i jakt og eggsanking over hele landet for denne arten. Her bør føre-var-prinsipp et tre inn slik at vi ikke kommer opp i samme situasjon som den nordlige sildemåka før noe gjøres. Nyttverdien er liten og tradisjonen for denne typen jakt er marginal i Norge. Fiskemåka vil ved en ny rødlistevurdering bli plassert i kategori NT utfra IUCN kriteriene på grunnlag av kriteriene A2 c. Tilbakegang på mellom 15 og 30 % i siste 10 år.

Arten viser ulik utvikling i ulike deler av landet. Vurderingsperiode er 24 år. I Telemark har nedgangen vært på hele 85 % siden slutten av 1970-tallet og i Vest-Agder er bestanden nesten halvert siden 1986. Derimot har det vært en positiv utvikling i Sør-Helgeland med 3-dobling siden 1996 (Lorentsen 2005). Også meldinger om stabil eller økt bestand i Nord-Norge. Det er stor usikkerhet om endringen i den totale nasjonal bestand de siste 20 år, vi plasserer den her i nivået 15 - 30 % basert på den betydelige nedgangen arten har hatt i Sør-Norge. Arten plasseres til kategori NT basert på kriteriet A2c.

Mange kolonier av hettemåke er borte i store deler av Sør-Norge, som utgjør hoveddelen av den norske bestanden. Her har en opplevd opp til 70 % reduksjon av hettemåkebestanden på to tiår bare i Indre Oslofjord (Oslo og Akershus samt Buskerud) – i fylker som tidligere har vært kjent for å ha en tredel av den norske hekkebestanden. På landsbasis har arten blitt redusert med minst 15 % siden 1987 (3 generasjoner). I Danmark har den blitt redusert med 30-50 %, i Nederland med 26 %, i Tyskland med 20-30 %, i Polen med 30-50 % og i Finland med 30 %. I Sverige har den også blitt redusert, men neppe med mer enn 15 %. Arten vil i følge IUCN-kriteriene bli plassert i kategori NT basert på kriteriet A2a. Det vi oppfatter som særlig bekymringsverdig er at en ikke med sikkerhet har funnet årsaken til den kraftige tilbakegangen på hettemåke. Dette gjelder også våre naboland. Årsaken til tilbakegangen kan være sammensatt, blant annet flere forstyrrelser i hekketiden fra fritidsbåter og friluftsfolk, men dette kan ikke forklare alt. I en slik sammenheng må man huske på at hettemåkekolonier er svært viktige for hekkesuksessen til flere vannfuglarter, blant annet ulike andearter. Dette skyldes at hettemåkenes sosiale struktur virker beskyttende for disse artene, som ofte prioriterer å gå til hekking inne i slike kolonier.

NOF mener det derfor er svært viktig at en ut i fra et «føre var-prinsipp» må fjerne fiskemåke og hettemåke som jaktbare arter i forslaget som nå er ute til høring og som vil gjelde helt frem til 2012.

Gråtrost/rødvingetrost:

NOF ønsker fortsatt å stoppe jakt på de to trosteartene. Kjøttverdien er svært liten og tradisjonen for denne typen jakt er marginal i Norge. En tilleggsårsak til å stanse jakta på disse artene er at den allerede har fungert som et påskudd til å drive jaktturisme i Norge, hvor jegere/turister fra Sør-Europa kan benytte trostejakt som et påskudd til omfattende jakt på et bredt spekter av fredete spurvefugler. Ser man på utviklingen i nesten samtlige andre europeiske land, er det god grunn til å være føre var her. Vi har allerede hatt de første problemene med italienske jegere og italiensk jaktmoral i Norge. Føre-var prinsippet må gjelde her.

Havelle

Arten er rødlistet med status som DM (avtagende bestand som bør overvåkes). Jakt bør derfor innstilles på denne arten. Særlig viktig er det at ikke havelle kan jaktes på i Hedmark og Oppland, der det er en sårbar hekkebestand som kanskje i noen grad kan "henge igjen" etter hekkingen.

Svartand

Arten er rødlistet med status som DM (avtagende bestand som bør overvåkes). Jakt bør derfor innstilles på denne arten.

Kvinand

NOF ønsker at denne arten ikke skal ha jakttid i Hedmark da den er en sparsom hekkefugl i dette fylket. Eggsanking må heller ikke være tillatt i dette fylket.

Svartbak og gråmåke

NOF ønsker at disse artene ikke skal ha jakttid i Hedmark, Oppland og Buskerud da de alle er sparsomme hekkefugler i disse fylkene. Eggsanking av disse artene og av sildemåke må heller ikke være tillatt i disse fylkene.

Døgnregulering av jakt på andefugler

Generelt ønsker NOF en bedre døgnregulering av jakt på andefugler. Slik jakten foregår nå, skytes en betydelig del av endene i tussmørket. Under slike forhold er korrekt artsbestemming

nærmest umulig, og fredete og endog rødlistede andearter blir regelmessig skutt. NOF ønsker at ande- og gåsejakt ikke skal foregå i tidsrommet mellom solnedgang og soloppgang.

Utvidet juletidfredning

NOF påpeker at juletidfredningen bør utvides til å gjelde i perioden 15. desember til 15. januar. Dette er en periode som sammenfaller med de korteste daglengdene, og forstyrrelseseffekten som jakt har på alt dyreliv i denne perioden vil kunne redusere overlevelsesmulighetene for mange fugle- og pattedyrarter. Mange fuglearter er avhengige av nærmest uavbrutt matinntak i den lyse delen av døgnet i denne perioden for å overleve den kalde natta. Energiforbruket ved forflytninger som skyldes forstyrrelseseffekten av jakt kan være nok til at energibalansen kommer på minussida.

Pattedyr

NOF har ikke kommentert reguleringene av jakttider for hjorteviltartene. Når det gjelder de introduserte pattedyrartene ønsker NOF at yngletidsfredningsprinsippet bør gjelde ved vanlig jakt. Uttak av introduserte pattedyrarter som utgjør en trussel for den stedege faunaen, f. eks. villmink, bør kunne være åpne for uttak i yngletiden, men da under forutsetning av at dette skjer av kvalifisert personell i kontrollerte former. Det samme gjelder for bisamrotte, som DN nå forelsår jakttid på hele året.

Når det gjelder **ekorn**, vil vi også denne gangen bemerke at vi er imot videre opprettholdelse av jakttid på arten generelt. Ekorn har ingen verdi lenger som pelsverk, og ingen matverdi. Dette er en art som oppleves som en trivselsfaktor for de fleste naturinteresserte, og som ofte opptrer lite sky i nærheten av hjemmene til folk. Dette er med på å vekke generell naturinteresse hos både barn og voksne. Det er ikke ønskelig at ekornet skal sky menneskelig bosetting pga. økt jakt, og NOF foreslår derfor at jakttiden på arten nå fjernes. Bestanden av ekorn har dessuten gått sterkt tilbake over store deler av landet de siste tiårene på grunn av endrete driftsformer i skogbruket.

Røyskatt og mår

For disse artene bør jakten avsluttes 28./29.02.

Den frie jakten på hav og fjord

Som det framgår ble det i 1992 innført en bestemmelse om senere jakttidstart for arter av gress, ender og måker på strekningen fra og med Østfold og rundt Oslofjorden og Skagerrak til og med Vest-Agder. Dette ble vedtatt som et ledd i å minske konflikten mellom utøvere av friluftsliv og jegere, samtidig som bestemmelsen ble innført i en tid der bruken av sjøen og skjærgårdsområdene som rekreasjon med fritidsbåter stadig har fått større betydning. Det fremgår at DN er usikker på om jakten er av en så stor ulempe for folk at det er behov for å videreføre denne særbestemmelsen. NOF stiller seg undrende til at DN vurderer å fjerne særbestemmelsen. Erfaringene hos vårt fylkeslag i Oslo og Akershus er at bruken av sjø- og skjærgårdsområdene har tatt seg kraftig opp det siste tiåret, noe som dels er kommet til syne i småbåtregisteret – der vi kan anslå at det har vært en mangedobling av småbåter blant annet i Oslofjordområdet.

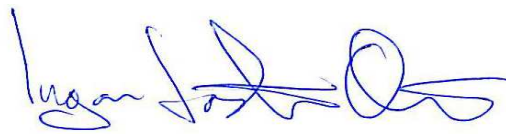
Samtidig som det har vært en kraftig befolkningsøkning spesielt i kystkommunene på Østlandet erfarer vi at fritidsbebyggelsen langs sjøen brukes i langt større grad enn før. Hyttesesongen starter tidligere og varer lenger ut på høsten. Dette kan også skyldes gunstigere (mildere) klima. Vi antar videre at jegere utgjør en svært liten andel av de som til daglig benytter Oslofjorden i ulike fritidssammenhenger. Konklusjonen må derfor være at bruken av det området som denne særbestemmelsen omfatter har opplevd en *kraftig økning i fritidsbruk*

det siste tiåret. Med bakgrunn i den økte fritidsbruken anbefaler vi derfor at særbestemmelsen videreføres og at jakttiden for blant annet gjess, ender og enkelte måkearter fortsatt bør gjelde, selv etter 10. september. Basert på forslag fra DN (om krykkje) og forslag som vi har kommet med om hettemåke og fiskemåke, må dette også korrigeres med tanke på denne særbestemmelsen.

Vennlig hilsen fra
Norsk Ornitologisk Forening

Morten Ree, generalsekretær

Ingar Jostein Øien, fagkonsulent